

Lớn lên nhờ mạch nguồn

● LỮ THỊ MAI

Thời gian cứ lặng lẽ trôi đi với bao biến cố, chuyển dời tựa dòng sông què bên bồi bên lở. Xóm làng nghèo khó của tôi, những người dân què quanh năm chân lấm tay bùn, những kỉ niệm êm đềm mà chẳng kịp hồi sinh... tất cả, chỉ còn biết nương tựa bên què nơi có tán đa già đổ bóng, có tiếng nói cười xao động mỗi đêm trăng. Đó là nơi khởi nguồn cho những khao khát vẫy vùng, cũng là nơi để những người xa xứ trong phút giây nào đó bất chợt nhớ thương mà làm thân cá nhỏ ngược dòng.

Người ta vẫn bảo, con gái què tôi đẹp nhờ bến sông này, nhờ vào thứ mạch nguồn thâm sâu và bí ẩn. Bến nước què tôi đã có từ lâu lắm, bậc lên xuống được lát bằng những phiến đá xanh to bằng nửa chiếc giường, gắn với mặt nước là những tảng đá ong vàng ruộm lỗ chỗ mòn vẹt, cứ tuồng theo tháng năm sẽ bị sóng ăn mòn nhưng hóa ra còn mãi. Thời trẻ trâu, chiều chiều chúng tôi tụm năm tụm ba nhảy từ trên bờ xuống nước, hò hét, vẫy vùng nào loạn cả bến sông. Gần bờ, các bà, các mẹ đang rửa rau, vo gạo chuẩn bị cơm chiều, cũng lao xao đủ chuyện mùa màng đồng áng.

Các cụ già trong làng bảo, đứa trẻ nào không biết bơi hẳn không phải là con của mạch nguồn này. Câu nói ấy như một nhấn nhủ đỡ xuống cuộc đời những đứa con hoang. Một đứa trong đám trẻ chăn trâu ở làng tôi không biết bơi, và đúng là hẳn đã chào đời mà không rõ bố là ai. Có vài đứa khác, mẹ chúng cũng không chồng mà chúa nhưng chúng lại vẫy vùng ngụp lặn như rái cá, người già bảo, bố chúng hẳn là đàn ông trong làng. Tôi ít tin vào những câu chuyện đó. Tôi chỉ lặng lẽ chứng kiến niềm hạnh phúc lẫn khổ đau của đám trẻ làng bên bến què bình lặng. Sau những buổi chiều, anh tôi thường nán

lại dạy Hòa tập bơi, nhưng hễ anh buông tay ra là hẳn chênh vênh, uống no một bụng nước, mắt đỏ như mắt cá chày. Tôi bảo với Hòa đừng cố làm gì, mạch nguồn ra sao ai mà hiểu nổi.

Tôi ngồi bên Hòa trước khi hẳn lên đường đi thi đại học. Một đêm trăng mùa xuân thoang thoảng hương cau, mặt sông lấp lánh như dát bạc, những chòm xoan hoa tím rụng rơi đầy bậc đá. Hòa nhìn mãi xuống dòng nước lặng lẽ nói như khẩn: Mạch nguồn này bao nhiêu năm vẫn không chịu nhận một đứa con hoang, bao nhiêu năm vẫn phớt lờ nỗi khát khao của nó. Sáng hôm sau mẹ con Hòa đã khăn gói lên đường. Hòa thi đỗ đại học, hai mẹ con cũng mưu sinh, lập nghiệp ở thành phố, tết đến mới về thăm quê. Cũng vào những đêm mùa xuân dạt diu mưa bụi, tôi và hẳn lặng nhìn dòng nước, có điều gì đó vừa thân thương vừa ma mị đang cuộn trào trong mắt hai kẻ xa quê.

Như vầng trăng non tháng giêng, kí ức của chúng tôi vừa ấm áp vừa khuyết thiếu nơi bến sông này. Không được như những đôi trai gái trong làng đang thủ thỉ, hẹn hò bên gốc đa; không được như những cô gái, chàng trai thôn dã đêm đêm ngụp lặn giữa dòng sông bàng bạc... chúng tôi như thân cá nhỏ ngược dòng, mang theo tuổi đời mươi với bộn bề kí ức, hiện tại trở về bến sông bình lặng. Sau những phút im lìm, nỗi băn khoăn lại cồn cào nổi sóng. Tôi hỏi Hòa còn buồn vì chuyện xưa không. Hòa cười cười: Chúng mình đều đã lớn, tin làm gì chuyện chuẩn chuẩn cần rốn biết bơi, chỉ mạch nguồn đang chảy trong sâu thẳm tâm hồn ta mãi mãi là có thật.

Mạch nguồn nào rồi cũng bao dung.

LTM